

Βιβλίο Εργασίας Μαθητή

«Ο Οικονομικός Κώδικας τής κυψέλης»



Ενότητα 7: «Ασφάλεια στη Σύγχρονη Ζωή – Διαδικτυακές Συναλλαγές και Προστασία»

Ονοματεπώνυμο:

Εισαγωγή

Καλώς ήρθες στην τελευταία αποστολή τής κυψέλης!

Έφτασες μέχρι εδώ και στην «πτήση» σου, έμαθες πώς να κερδίζεις, πώς να επιλέγεις, πώς να αποταμιεύεις, πώς να επενδύεις. Τώρα ήρθε η ώρα για το τελικό μάθημα - το πιο συναρπαστικό από όλα:

Πώς να γίνεις ΦΥΛΑΚΑΣ του δικού σου θησαυρού!

Το μυστικό των μελισσών-φυλάκων

Στην είσοδο κάθε κυψέλης, κάτι εκπληκτικό συμβαίνει κάθε δευτερόλεπτο. Ειδικές μέλισσες στέκονται σε ετοιμότητα, σαν σούπερ-ήρωες της κυψέλης.

Η αποστολή τους; Να προστατέψουν το πολύτιμο μέλι από τους εισβολείς!

Οι φύλακες έχουν απίστευτες δυνάμεις:

Έλεγχος Ταυτότητας! Όταν μια μέλισσα πλησιάζει, οι φύλακες γίνονται ντετέκτιβ! Μυρίζουν το άρωμά της - είναι το σωστό; Βλέπουν τον χορό της - είναι ο κωδικός της κυψέλης; Αν κάτι δεν πάει καλά - **ΣΤΟΠ! Δεν περνάς!**

Ανιχνευτές Απατεώνων! Κάποιες σφήκες νομίζουν ότι είναι έξυπνες. Ψεκάζονται με άρωμα λουλουδιού για να μοιάσουν σε μέλισσες. Αλλά οι φύλακες είναι ΠΟΛΥ πιο έξυπνοι! Τις ξεμασκαρεύουν αμέσως και τις διώχνουν: "Φύγε από εδώ, απατεώνα!"

Μυστικοί Κωδικοί! Οι μέλισσες έχουν δικούς τους κωδικούς - ειδικούς χορούς, μυστικά αρώματα, μηνύματα με δονήσεις. Σαν κωδικούς σούπερ-πρακτόρων! Μόνο αυτές που ανήκουν στην κυψέλη τους ξέρουν.

Αναβάθμιση Ασφαλείας! Αν οι κίνδυνοι αυξηθούν, οι μέλισσες δεν κάθονται με σταυρωμένα χέρια! Φέρνουν περισσότερη πρόπολη (σαν κόλλα-ασπίδα) στην είσοδο, αλλάζουν τους κωδικούς, φέρνουν παραπάνω φύλακες. Είναι πάντα ένα βήμα μπροστά!

Γιατί είναι ΤΟΣΟ σημαντικοί;

Φαντάσου τι θα γινόταν χωρίς φύλακες:

- Οι εισβολείς θα έκλεβαν όλο το μέλι
- Η βασίλισσα θα ήταν σε κίνδυνο
- Όλη η σκληρή δουλειά των μελισσών θα πήγαινε χαμένη

Οι φύλακες είναι οι ΗΡΩΕΣ της κυψέλης. Χωρίς αυτούς, τίποτα δεν θα ήταν ασφαλές!

- **Και τώρα... ΕΣΥ!**

Στον ψηφιακό κόσμο (στο ίντερνετ), **ΕΣΥ είσαι ο φύλακας!**

Τα προσωπικά σου δεδομένα; Το "μέλι" σου.

Οι κωδικοί σου; Η "πόρτα" τής κυψέλης σου.

Τα χρήματά σου; Ο "θησαυρός" που πρέπει να προστατεύσεις.

Και ξέρεις ποιοι είναι οι εισβολείς; Οι χάκερς, τα ψεύτικα μηνύματα (phishing), οι απατεώνες στο διαδίκτυο!

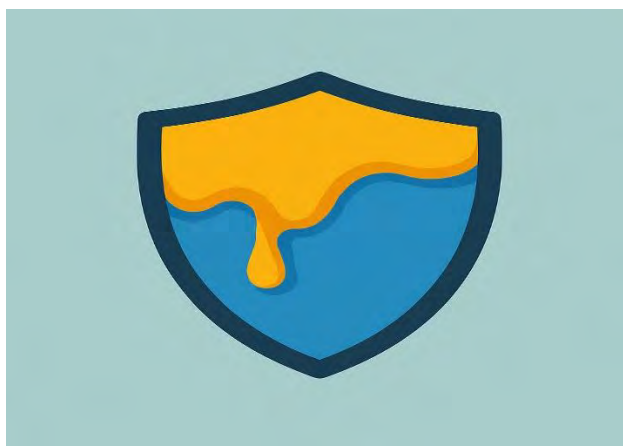
- **Σήμερα θα γίνεις ΣΟΥΠΕΡ-ΦΥΛΑΚΑΣ!**

Θα μάθεις:

- ✓ Πώς να δημιουργείς ΙΣΧΥΡΟΥΣ κωδικούς που κανείς δεν μπορεί να σπάσει
- ✓ Πώς να ξεσκεπάζεις τους ψηφιακούς απατεώνες (όπως οι μέλισσες τις σφήκες!)
- ✓ Πώς να προστατεύεις το "ψηφιακό σου μέλι" από τους κακούς

Είσαι έτοιμος/η για την τελευταία περιπέτεια;

Η ασφάλεια στο διαδίκτυο είναι η «**ψηφιακή σου ασπίδα**»!



Φόρεσε την ασπίδα σου, φύλακα της κυψέλης - ξεκινάμε!

Ερωτήσεις Προβληματισμού

Απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Τι σημαίνει για εσένα «ασφάλεια στο διαδίκτυο»;
Απάντηση:
2. Έχεις ακούσει ποτέ για κάποιον που έχασε χρήματα ή προσωπικά δεδομένα στο διαδίκτυο; Τι συνέβη;
Απάντηση:
3. Χρησιμοποιείς διαφορετικούς κωδικούς για κάθε λογαριασμό σου; Γιατί;
Απάντηση:
4. Τι πιστεύεις ότι είναι ένας ισχυρός κωδικός;
Απάντηση:
5. Πώς πιστεύεις ότι μπορείς να καταλάβεις αν ένα μήνυμα ή μια ιστοσελίδα είναι ασφαλής;
Απάντηση:
.....
.....
.....
.....

Δραστηριότητα 1: Δημιουργία ισχυρού κωδικού

Οδηγίες:

- Ένας **ισχυρός κωδικός** αποτελείται από:
 - Τουλάχιστον 8 χαρακτήρες.
 - Κεφαλαία και πεζά αγγλικά γράμματα.
 - Αριθμούς και σύμβολα (π.χ., @, #, !).



Εξασκήσου με τα παρακάτω παραδείγματα.

- Μετέτρεψε τους «αδύναμους» κωδικούς σε ισχυρούς:

Αδύναμος Κωδικός	Ισχυρός Κωδικός
12345	
password	
iloveyou	

- Τώρα, μόνο για τις ανάγκες τού μαθήματος, δημιούργησε τον δικό σου ισχυρό κωδικό:

Ο κωδικός μου:

- Εξήγησε γιατί ο κωδικός σου είναι ασφαλής:

Απάντηση:

Ερωτήσεις Κατανόησης:

1. Λαμβάνεις ένα email που λέει ότι κέρδισες ένα μεγάλο δώρο και σου ζητά να δώσεις τον κωδικό σου. Τι κάνεις;

Απάντηση:

2. Ένας φίλος σου ζητάει τον κωδικό σου για έναν παιχνίδι. Τι κάνεις;

Απάντηση:

3. Θέλεις να κάνεις μια αγορά στο διαδίκτυο, αλλά η ιστοσελίδα δεν έχει «https». Τι κάνεις;

Απάντηση:

4. Σύνδεσαι σε ένα δημόσιο Wi-Fi για να ελέγξεις τον τραπεζικό σου λογαριασμό. Είναι αυτό ασφαλές; Αν όχι, τι πρέπει να κάνεις;

Απάντηση:

5. Πώς είναι ένας ισχυρός κωδικός;

- α) Είναι εύκολος να τον θυμάσαι.
- β) Περιέχει γράμματα, αριθμούς και σύμβολα.
- γ) Είναι ίδιος για όλους τους λογαριασμούς.

6. Τι πρέπει να κάνεις αν λάβεις ένα ύποπτο email που σου ζητάει προσωπικά στοιχεία;

- α) Να απαντήσεις αμέσως.
- β) Να το αγνοήσεις και να ενημερώσεις έναν ενήλικα.
- γ) Να δώσεις τα στοιχεία αν φαίνεται σημαντικό.

7. Τι είναι το **phishing**;

- α) Ένα παιχνίδι στο διαδίκτυο.
- β) Μια προσπάθεια να κλέψουν τα δεδομένα σου, με ψεύτικα μηνύματα.
- γ) Ένας τρόπος να δημιουργήσεις κωδικό.

8. Ποιος είναι ένας ισχυρός κωδικός;

α) 123456.

β) M3l1ssa@2025.

γ) password.



Αναστοχασμός

Σκέψου και απάντησε:

1. Ποιο ήταν το πιο σημαντικό πράγμα που έμαθες για την ασφάλεια στο διαδίκτυο;
Απάντηση:
2. Ποια πρακτική σκοπεύεις να αλλάξεις για να προστατεύεσαι καλύτερα στο διαδίκτυο;
Απάντηση:
3. Αν ένας φίλος σου μοιράζεται τον κωδικό του με άλλους, τι θα του πρότεινες να κάνει;
Απάντηση:

Πριν συνδεθείς, σκέψου...

- Είναι ασφαλές;
- Ξέρω ποιος μου το έστειλε;
- Θυμάμαι τον κανόνα της κυψέλης;

Πρόσθετη Δραστηριότητα για το Σπίτι

1. Συζήτησε με τους γονείς σου:
 - ο Χρησιμοποιούν ισχυρούς κωδικούς για τους λογαριασμούς τους;
 - ο Τι κάνουν για να προστατεύουν τα προσωπικά τους δεδομένα;
 - ο Μοιράσου μαζί τους τις γνώσεις σου. Μπορεί να γίνεις ο φύλακας και της δικής τους κυψέλης.

Απάντηση:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Μελέτησε, με προσοχή, το «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Παραδείγματα Κωδικών και Οδηγίες Δημιουργίας» στη σελίδα 15 του βιβλίου σου και δημιούργησε 5 δικούς σου ισχυρούς κωδικούς.

Η Λίστα μου:

-
-
-
-
-

3. Δημιούργησε μια λίστα με 5 ασφαλείς πρακτικές που θα ακολουθείς όταν χρησιμοποιείς το διαδίκτυο.

Η Λίστα μου:

-
-
-
-
-

Θυμήσου: Ο κωδικός σου πρέπει να μοιάζει με χορό μέλισσας – μοναδικός και μυστικός και.....



ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το τέλος τής περιπέτειας... και η Νέα Αρχή!

Μπράβο, Σούπερ Φύλακα της Κυψέλης!

Τα κατάφερες!

Θυμάσαι όταν ξεκινήσαμε αυτό το ταξίδι; Ήσουν ένα παιδί που ήθελε να μάθει για χρήματα. Τώρα;

Είσαι ένας πραγματικός **Φύλακας του Μέλλοντος!**

Τι έμαθες από τις Μέλισσες;

Οι μέλισσες σου έδειξαν τα πάντα:

Να εργάζεσαι με συνέπεια, στόχους και πρόγραμμα - συλλέγουν νέκταρ και φροντίζουν την κυψέλη, κάθε μέρα

Να επιλέγεις σοφά - διαλέγουν τα αποδοτικότερα λουλούδια

Να αποταμιεύεις - φυλάνε μέλι για τον χειμώνα

Να τολμάς να επενδύσεις - πετούν μακριά για μεγαλύτερη ανταμοιβή (περισσότερο νέκταρ)

Να προστατεύεις - οι φύλακες φυλάνε την κυψέλη

Γιατί οι Μέλισσες είναι τόσο Σπουδαίες;

Αλλά ξέρεις κάτι; Οι μέλισσες δεν σώζουν μόνο την κυψέλη τους. Σώζουν ΟΛΟ τον κόσμο!

Χωρίς μέλισσες:

- Δεν θα είχαμε λουλούδια
- Δεν θα είχαμε φρούτα
- Δεν θα είχαμε λαχανικά

Ο πλανήτης μας θα ήταν γκρίζος και άδειος

Οι μέλισσες είναι μικροί ήρωες που κρατούν τη φύση ζωντανή!

Και τώρα, κι εσύ είσαι ένας ήρωας - ένας ήρωας που ξέρει πώς να φροντίζει το μέλλον του!

Τι μπορείς να κάνεις ΤΩΡΑ;

Το ταξίδι τελείωσε, αλλά ... η περιπέτεια μόλις αρχίζει! Είσαι πια υπεύθυνος/η, απέναντι:

Στην τσέπη σου:

- Ξέρεις πώς να διαχειρίζεσαι τα χρήματά σου
- Μπορείς να παίρνεις σοφές αποφάσεις
- Καταλαβαίνεις τη διαφορά μεταξύ ανάγκης και επιθυμίας

Στο σπίτι σου:

- Μπορείς να φτιάξεις τον κουμπαρά σου
- Να βάλεις στόχους και να τους πετύχεις
- Να βοηθήσεις την οικογένειά σου με τις επιλογές

Στο διαδίκτυο:

- Είσαι φύλακας της ψηφιακής σου κυψέλης
- Προστατεύεις τα δεδομένα σου σαν πραγματικός σούπερ-ήρωας
- Δεν πέφτεις στις παγίδες των απατεώνων

Το Μήνυμα της Κυψέλης

Οι μέλισσες σου στέλνουν ένα τελευταίο μήνυμα:

"Ε, ψιτ! Μικρέ φύλακα, έχεις μάθει τα μυστικά μας. Τώρα πήγαινε και χτίσε τη ΔΙΚΗ ΣΟΥ κυψέλη - μια κυψέλη γεμάτη όνειρα, στόχους και ασφάλεια.

Θυμήσου: κάθε μεγάλη κυψέλη ξεκινά με μια μικρή σταγόνα μέλι. Κι εσύ, με τις γνώσεις που έχεις τώρα, μπορείς να φτιάξεις κάτι ΑΠΙΣΤΕΥΤΟ!"

Ένα Τελευταίο Μυστικό...

Ξέρεις ποιο είναι το πιο σημαντικό μυστικό από όλα;

Δεν είναι τα χρήματα. Είναι η ΓΝΩΣΗ.

Τα χρήματα μπορεί να τελειώσουν. **Η γνώση, όμως, μένει για πάντα.** Και τώρα που ξέρεις πώς δουλεύουν τα χρήματα, πώς να επιλέγεις, πώς να προστατεύεις - αυτή η γνώση θα σε ακολουθεί σε όλη σου τη ζωή!

Μια Υπόσχεση

Όπως οι μέλισσες υπόσχονται να φροντίζουν τη φύση, έτσι κι εσύ μπορείς να υποσχεθείς:

"Υπόσχομαι, στον εαυτό μου:

- 👍 Να θυμάμαι όσα έμαθα από τις μέλισσες.
- 👍 Να διαχειρίζομαι με σοφία και στρατηγική τα χρήματά μου.
- 👍 Να σκέφτομαι πριν αποφασίσω.
- 👍 Να προστατεύω τους πόρους μου, και
- 👍 Να φροντίζω το μέλλον μου,

- όπως οι μέλισσες φροντίζουν την κυψέλη τους."

Και θυμήσου:

Κάθε φορά που βλέπεις μια μέλισσα να πετά από λουλούδι σε λουλούδι, σκέψου:

"Αυτή η μικρή μέλισσα με δίδαξε κάτι τεράστιο. Με δίδαξε πώς να φτιάχνω το μέλλον μου - μια σταγόνα τη φορά."

Ευχαριστούμε, μέλισσες!

Το ταξίδι τής κυψέλης ολοκληρώθηκε.

Το ΔΙΚΟ ΣΟΥ ταξίδι μόλις άρχισε.

Καλή πτήση, Φύλακα της Κυψέλης!

Και μην ξεχνάς: Οι μέλισσες θα είναι πάντα δίπλα σου, να σου θυμίζουν τα μυστικά τής σοφίας, της συνέπειας, της προσαρμοστικότητας, της στρατηγικής σκέψης, της συνεργασίας και της προστασίας!



ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Παραδείγματα Κωδικών και Οδηγίες Δημιουργίας

1. Παραδείγματα Αδύναμων και Ισχυρών κωδικών

✗ ΑΔΥΝΑΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ (Μην τους χρησιμοποιείς ΠΟΤΕ!)

Αδύναμος Κωδικός	Γιατί είναι Αδύναμος
123456	Μόνο αριθμοί, πολύ απλός, ο πιο συχνός κωδικός στον κόσμο!
password	Η λέξη "κωδικός" - το πρώτο που δοκιμάζουν οι χάκερ!
qwerty	Τα πρώτα γράμματα του πληκτρολογίου - πολύ εύκολο!
12345678	Αριθμοί στη σειρά - κανένας δεν ξεγελιέται!
iloveyou	Συνηθισμένη φράση, μόνο μικρά γράμματα
maria2015	Όνομα + χρονολογία (συχνά γέννησης) - εύκολο να το μαντέψουν
football	Μια λέξη από το λεξικό, χωρίς αριθμούς ή σύμβολα
111111	Επανάληψη του ίδιου αριθμού
abc123	Πολύ προβλέψιμος συνδυασμός
admin	Πολύ συχνός, ειδικά για λογαριασμούς διαχειριστών

✓ ΙΣΧΥΡΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ (Αυτοί προστατεύουν!)

Ισχυρός Κωδικός	Γιατί είναι Ισχυρός	Πώς να τον θυμηθείς
M3l!ssa@2025	Κεφαλαία, πεζά, αριθμοί, σύμβολα	"Μέλισσα" με αντικαταστάσεις: ε→3, ι→!, σ→\$, + έτος
K0mb@r@5-Mel!	13 χαρακτήρες, μείγμα όλων	"Κουμπάρας Μέλι" με αλλαγές: ο→0, α→@, σ→5
Ky#3lh_2025!	Σύμβολα, αριθμοί, μείγμα	"Κυψέλη" με: ψ→γ, ε→3, προσθήκη κάτω παύλας_, έτος, και !
P3t@wM@kr!@	12 χαρακτήρες, σύνθετος	"Πετάω Μακριά" με αντικαταστάσεις
N3kt@r-L0ul0ud!	Μακρύς, περίπλοκος	"Νέκταρ Λουλούδι" με: ε→3, α→@, ο→0
\$oFh_Mel!55@s	Σύμβολα στην αρχή	"Σοφή Μέλισσα" με πολλές αλλαγές
Th#5@vr05-2025	15 χαρακτήρες	"Θησαυρός" με: η→#, α→@, ο→0

2. Οδηγίες Δημιουργίας Ισχυρού Κωδικού

Βασικοί Κανόνες

Ένας ισχυρός κωδικός ΠΡΕΠΕΙ να έχει:

- ✓ Τουλάχιστον 8 χαρακτήρες (όσο πιο μακρύς, τόσο πιο ασφαλής - καλύτερα 12+)
- ✓ Κεφαλαία γράμματα (A, B, C, D...) (Λατινικούς χαρακτήρες)
- ✓ Πεζά γράμματα (a, b, c, d...) (Λατινικούς χαρακτήρες)
- ✓ Αριθμούς (0, 1, 2, 3...)
- ✓ Ειδικά σύμβολα (@, #, !, \$, %, &, *)

Μέθοδος 1: Η Μέθοδος της Φράσης

Βήμα 1: Σκέψου μια φράση που θυμάσαι εύκολα

Παράδειγμα: "Οι μέλισσες πετούν στα λουλούδια"

Βήμα 2: Πάρε τα πρώτα γράμματα των λέξεων

Ομπστλ → Ompstl

Βήμα 3: Αντικατέστησε κάποια γράμματα με αριθμούς και σύμβολα

Ompstl → Omp\$tL

Βήμα 4: Πρόσθεσε αριθμούς (π.χ. έτος) και σύμβολο

Omp\$tL → Omp\$tL-2025!

Τελικός Κωδικός: Omp\$tL-2025! 

Μέθοδος 2: Η Μέθοδος της αντικατάστασης

Βήμα 1: Διάλεξε μια λέξη που σημαίνει κάτι για σένα

Παράδειγμα: "Κυψέλη"

Βήμα 2: Γράψε τη λέξη με λατινικούς χαρακτήρες

Κypseli

Βήμα 3: Αντικατέστησε γράμματα με παρόμοια σύμβολα/αριθμούς

y → #
p → P (κεφαλαίο)
s → \$
e → 3
l → L
i → !

Βήμα 4: Πρόσθεσε αριθμό και σύμβολο

K#P\$3L! → K#P\$3L!_2025

Τελικός Κωδικός: K#P\$3L!_2025 

Μέθοδος 3: Η Μέθοδος των «Τριών Λέξεων»

Βήμα 1: Διάλεξε 3 τυχαίες λέξεις που δεν σχετίζονται

Παράδειγμα: Μέλι - Ουρανός - Ποδήλατο

Βήμα 2: Συνδυασμός με αλλαγές

Meli-Ouranos-Podilato

Βήμα 3: Αντικαταστάσεις

M3li-0ur@n0\$-Pod!L@to

Βήμα 4: Πρόσθεσε έτος

M3li-0ur@n0\$-Pod!L@to25

Τελικός Κωδικός: M3li-0ur@n0\$-Pod!L@to25 

Συνηθισμένες Αντικαταστάσεις

Γράμμα	Μπορεί να γίνει
A/α	@, 4
E/ε	3
I/ι	!, 1

Γράμμα	Μπορεί να γίνει
Ο/ο	0
Σ/σ	\$, 5
Τ/τ	7, +
Β/β	8
Λ/λ	1

3. Τι ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΕΙΣ

✗ Μην χρησιμοποιείς:

- Το όνομά σου
- Την ημερομηνία γέννησής σου
- Τα ονόματα μελών τής οικογένειάς σου
- Το όνομα του κατοικίδιού σου
- Τη διεύθυνσή σου
- Τον αριθμό τηλεφώνου σου
- Συνηθισμένες λέξεις από το λεξικό
- Τον ίδιο κωδικό παντού
- Προφανείς αλληλουχίες (123, abc)
- Επαναλαμβανόμενους χαρακτήρες (1111, 0000, @@@@)

4. Πώς να θυμάσαι τους κωδικούς σου

✓ Γράψε υπόμνηση (ΟΧΙ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΟ!)

Αντί για: "Ο κωδικός μου είναι M3I!ssa@2025"

Γράψε: "Η αγαπημένη μου λέξη με αλλαγές + φέτος"

✓ Χρησιμοποίησε μια βασική φράση και άλλαξέ τη για κάθε ιστοσελίδα

Βασικό: M3I!ssa

Για Gmail: M3I!ssa_Gm@!L

Για σχολείο: M3I!ssa_ſch00L

✓ Εξασκήσου στον κωδικό πληκτρολογώντας τον 5 φορές

✓ Μην τον μοιράζεσαι με ΚΑΝΕΝΑΝ (ούτε με τον καλύτερό σου φίλο!)

5. Έλεγχος ισχύος κωδικού

Ρώτα τον εαυτό σου:

1. Είναι τουλάχιστον 8 χαρακτήρες; → ΝΑΙ ☒
2. Έχει κεφαλαία και πεζά; → ΝΑΙ ☒
3. Έχει αριθμούς; → ΝΑΙ ☒
4. Έχει σύμβολα (@, #, !, κλπ.); → ΝΑΙ ☒
5. Είναι λέξη του λεξικού; → ΟΧΙ ☒
6. Έχει προσωπικές πληροφορίες; → ΟΧΙ ☒
7. Τον χρησιμοποιώ αλλού; → ΟΧΙ ☒

Αν όλες οι απαντήσεις είναι τσεκαρισμένες με ☒ → Έχεις ΙΣΧΥΡΟ κωδικό!

6. Χρυσοί Κανόνες

Ένας κωδικός = Ένας λογαριασμός (Μην χρησιμοποιείς τον ίδιο παντού!)

Άλλαξε τους κωδικούς σου κάθε 6 μήνες

Μην τους γράφεις σε χαρτάκια που μπορεί να δουν άλλοι

Μην τους στέλνεις ποτέ με email ή μήνυμα

Αν νομίζεις ότι κάποιος τον μαντέψει, άλλαξέ τον ΑΜΕΣΩΣ!

Θυμήσου: Ο κωδικός σου είναι σαν τον μυστικό χορό των μελισσών - μόνο ΕΣΥ πρέπει να τον ξέρεις!